

A LA CONTRA

Jordi Mata TREU 'EN ALGUN PUNT DE LES MUNTANYES D'ARARAT' (EDICIONS 62)



ROBERT RAMOS

APUNT

Quan vivia feliç i llegir m'avorria, em va caure a les mans un llibre de Jordi Mata que em va divertir molt. Es deia 'La segona mort de Shakespeare' (1997) i va guanyar el premi Nèstor Luján. Ara Mata ha tret una nova novel·la que jo ja no he llegit perquè estar a l'altura de la pedanteria organitzada dona molta feina i un no té temps per a tot. No obstant, vaig trobar al diari de la monja Zapatero la crítica furibunda d'un famós crític que tot ho escriu amb la mateixa crueltat inquisitorial i que llegeixo sovint per recordar-me que es pot anar de veritat en veritat fins a la injustícia total. I bé: el cor em demanava una reparació. Si el 'crític' està preocupat per la qualitat de la literatura catalana, que dediqui la bilis a escriure una obra d'art i deixi viure els autors distrets que ens ajuden a passar la tarda. Els pedants orfes d'un país de sants i genis per estimar l'hi agrairan.

EV. Ja s'ha refet?

JM. De què?

EV. De la crítica del senyor crític.

JM. Ah! Ja fa temps que tinc la pell dura. Un aprèn que entre els crítics hi ha persones i rèptils, com a tot arreu.

EV. Ara accepta la crítica.

JM. Sempre l'he acceptada. I n'he après coses.

EV. Com ara?

JM. Recordo un article de Vicenç Pagès, de fa ja anys, que deia que em refiava massa de les paraules.

EV. Què vol dir, això?

JM. Doncs que tot allò que dius d'un personatge, per exemple, ha de tenir un reflex en les seves accions, que no pots posar quatre adjectius i quedar-te tan ample.

EV. Ja ho entenc...

JM. El que em dol és el rebentaire. Sóc bastant insegur i sempre busco un perquè a tot.

EV. ¿I si no hi ha un perquè o és massa primari?

JM. Abans em podia passar dies cabrejadíssim i després quedar abatut per la confusió.

EV. Abans.

JM. He après a passar. A part que aquest tio tampoc no és cap misteri: no li agrada mai res. Només deixa bé el que publica la seva editorial.

EV. No li farà cap llibre, així?

JM. Ja ho vaig fer amb en Bru de Sala a *La compassió del dimoni*. No és bo repetir-se.

EV. Què va passar?

JM. Que l'endemà de guanyar el Sant Jordi amb *El misteri de*

“El funcionariat és una gran escola per aprendre a fabular”

ENRIC VILA

Berlín em va fotre una clatellada per la cara.

EV. I?

JM. Doncs que vaig pensar: “Què li he fet jo a aquest tio?” I preguntant aquí i allà resultava que jo només era un titella enmig d'una batalla contra Òmnium i Enciclopèdia. Em consta que ni es va llegir el llibre.

EV. Déu n'hi do.

JM. Per això: que jo només aspiro que em deixin tranquil i que funcioni el boca orella.

EV. I a guanyar premis?

JM. La satisfacció que donen els premis és molt efimera, és molt millor saber que et llegeixen. T'ho dic per experiència perquè n'he guanyat 43.

EV. Tot i així no confia massa en vostè: treballa de funcionari.

JM. Ha, ha, ha!

EV. ¿I?

JM. Ric perquè tens raó i jo no fa gaire que me n'he adonat. Surto d'una època tenebrosa. Feia cinc anys que no treia una novel·la per a adults. Però se m'estan despertant ambicions noves i potser m'hi dedicaré de ple.

EV. Cinc anys no és tant.

JM. Per a mi sí: entre 1987 i 1999 vaig escriure una dotzena de novel·les.

EV. Per distreure's de la feina?

JM. Nol Jo he escrit sempre. Als 12 anys ja tenia 40 pàgines d'una història.

EV. Més que un nen devia ser una rata de biblioteca.

JM. Sí, perquè als 10 anys ja m'agradava el silenci. Em passava les tardes a la biblioteca del carrer Hospital.

EV. Caram

JM. Sóc tímid i sempre m'he sentit més còmode entre papers que entre persones. M'ha costat molt veure que he de fer l'esforç de relacionar-me.

EV. I què llegia?

JM. L'Agatha Christie, que em va aficionar a les trames d'intriga, i Dumas i Verne, que em van despertar la curiositat per la història.

EV. ¿Ser funcionari no adorm la inspiració?

JM. Gens ni mica. El funcionariat és una magnífica escola per aprendre a fabular. Precisament per la seguretat que dona, és un món duríssim. Hi ha molta gent que hi queda atrapada i hi ha moltes tensions, molts somnis

trencats: et fa dubtar de moltes coses.

EV. De què, per exemple?

JM. D'entrada et desmitifica el país. Sentir parlar un marmarató com el Piqué, havent-lo vist de director general del departament d'Indústria, és tota una lliçó de vida.

EV. Em parles d'un col·leccionista de camises, home.

JM. Et parlo dels patriotes de butxaca, que és un fenomen universal que aquí es dona més que enlloc. Cadascú va a la seva, els alts càrrecs tenen baralles de porteres, si vas de bona fe i vols fer les coses bé et miren malament; a vegades els gestos, els petits detalls, agafen una importància descomunal: és un món sòrdid.

EV. Li han fet mòbing?

JM. Potser abans sí, però jo parlo d'ara. I si no parlo més clar és perquè encara em queda un pòsit de por.

EV. Algun ídol caigut?

JM. No: Thomas Mann, Proust i Wagner ja eren morts quan vaig entrar a l'administració.

EV. Ídols polítics?

JM. Els meus ídols polítics són Napoleó, Tayllerand i Metternich. Eren uns fatxes però se sabien moure a l'ombra i construir grans coses amb la mediocritat dels altres.

EV. ¿N'ha vist passar algun que s'hi assemblés per l'administració catalana?

JM. Ha, ha, ha!